

Trafik Güvenliği:

KARAYOLLARINDA ÖLÜMLE BİTEN BEŞ DAVRANIŞ BİÇİMİ

Derleyen: Nizamettin ÖZBEK

Savsak araba kullanma alışkanlıkları kasıtlı öldürmelere benzetilemez, ancak bunlar da arkalarında ölmüşten beter acıklı durumda suçsuz kurbanlar bırakır.

Otomobille günboylu yolculuk yapanlara, doktorların öğüdü, iki ya da üç saatte bir yolculuğa ara vererek gövdenin çeşitli organlarına hareket olanağı sağlamaktır. Böylece gövdenin bütün yörelerinde kan akımı canlandırılarak dolaşım kolaylaştırılır. Ve yine enerjik hareketlerin yardımıyla, boyun, omuz, sırt ve bacaklardaki kas krampları giderilir.

Direksiyonda savsaklayıcı bir davranış bir tabancanın tetiğine basarken olduğu gibi yüzde yüz, arabanın izinde ölüm saçar mı? Korkunç bir düşünce. Fakat oluyor, hem de sık sık.

Aşağıdaki gerçek durumlarda yer aldığımızı düşünelim:

1. İki şeritli bir kent dışı yolda giderken karşınıza "taze yumurta var" diye bir levha çıkıyor. O andaki güdü ile durmaya karar veriyorsunuz. İşaret vermeden frene basıyor ve yaklaşan bir arabanın önünde hızlı bir sol dönüşle yumurta satan yere (çiftliğe) yöneliyorsunuz. Öteki şoför sert bir fren yapıyor, siz de lastiklerinizi cıyıkla-

tarak geçiyorsunuz. Fakat onun işi sizinki gibi yolunda gitmiyor, arkasından gelmekte olan bir kamyon zamanında duramıyarak arabasına arkadan bindiriyor, kendisi ile yolcusunu öldürüyor.

2. Tatil gezisine çıkıyorsunuz. Steysin vagonunun üstünü iyice yükledikten sonra, eski bir yelken bezi ile kapatmış ve ipele aşağıya bağlamışsınız. Her şey sağlam, güvenli görünüyor. Fakat bezin yırtılmasını, hızlı giden bir arabada rüzgârın yırtma gücünü hesabetmemişsiniz.

Biraz sonra, aşağı bağlantılardan biri kopuyor, arkasından bir tane daha. Birden yelken bezi kurtuluyor ve arkadan gelen bir arabanın camına yapışıyor. Birden görüşü kapanan bu arabanın

Benzin genişleyince

BENZİNİN GENLEŞMESİ

Arabanın benzin deposunu ağzına kadar doldurarak güneşte park etmek doğru değildir. 30 derecede 40 litrelik bir deponun içeriği bir litre kadar genişleyerek taşar. Bu bakımdan, depo, son litresine kadar doldurulmamalı ya da, doldurulur doldurulmaz, 10 Km. yol yapmalı.

şoförü hemen frene basıyor ve sert bir dönüşle bir beton payandaya bindiriyor. Arabada bulunan baba, anne ve üç çocuk ölüyor. Yalnız beş yaşında bir erkek çocuk kurtuluyor.

3. Çok güzel bir sonbahar pazarı. Eşinizle dönemeçli ve iki şeritli bir yolda yolculuk ediyor, mevsimin renklerini hayranlıkla seyrediyorsunuz. Hız sınırı 90 km. fakat sizi güzelliği iyice sindirmek için, 30'la gidiyorsunuz. Çok geçmeden arkanızda bir araba kuyruğu oluşuyor. Bu sırada tıkabasa dolu bir steysin genç şoförü, birden şeritten çıkarak, gaz pedalını köklüyor. Aynı anda karşıkı dönemeçten çıkan bir araba, çarpışmayı önlemek için, hendeği kırarak devriliyor. Sonuç: üç ölü, iki ağır yaralı.

4. Bir gece oturmasından geç vakit eve dönüyorsunuz. Yol karanlık, yağmurda bardaktan boşanırcasına arabanın camından aşağı iniyor. Uzun huzmeli farlarınızı yakmış olarak bir dönemece girerken başka bir araba ile karşılaşuyorsunuz. Öteki şoför hemen uzun huzmeden kısa huzmeye geçiyor. Siz ise, gözünüz kamaşmış, kafanız karışmış bir durumda, yol üzerindeki görüşünüzü kaybetmekten korkarak, kısa huzmeye geçmiyorsunuz. Karanlık, yağmur ve uzun huzmeli farların sebep olduğu göz kamaşmasının bir araya gelmesiyle öteki şoför bir tekerini kaplama kenarından düşüyor. Araba kaymaya başlayarak şoförün kontrolünden çıkıyor ve bir elektrik direğine çarpıyor. Sonuç olarak arabanın ön koltuğunda oturan yolcu arabadan dışarı fırlayarak ölüyor.

5. Trafiki sıkı bir kent yolunda, kavşak dönerken nihayet, kaldırımın kenarında gözümüze bir park yeri geliyor. Vakit geçirmeden park edip dışarı çıkmak için kapıyı sonuna kadar açıyorsunuz. 18 yaşlarında bir bisikletli kız, kapıya vurmamak için birden sola kaçıyor. Kızcağz kontrolü yitirerek, sol şeride giriyor. Burada da, gelmekte olan bir kamyonet, hemen

duramayarak bisiklete vuruyor. Ve hastaneye kaldırılan kız iki saat sonra ölüyor.

Farkına varmadan, bu arada kullanma hatalarından birini yapmış ya da, hemen hemen yapacak duruma gelmişsinizdir. Belki de arkada bıraktığınızı yıkıntıdan, ya da, yarattığınızı tehlike ile yüreği ağzına gelen birçok şoförden habersiz olarak, güle söyleye yolunuza devam etmişsinizdir.

Şoför, ıssız bir adada, tek başına bir adam değildir. Üzerinde gittiği yolu, başkalarıyla paylaşmak zorundadır; kendisi için olduğu kadar başkalarından da sorumludur. Hepimizce kabul edilmesi gereken bazı sorumluluklar vardır:

YUMUŞAK VE TATLI SÜRMEK

Bir sağa bir sola dalmak, öteki şoförlerin yolunu kesmek, dar aralıklardan trafiğe atılmak, anı yön değişiklikleri yapmak, bütün bunlar kazalara yol açar. Çok hızlı ya da çok yavaş sürmek, sizi ya da öteki şoförleri gereksiz geçişlere zorlayabilir. Eğer birisi, yanımızdan geçmeye çalışıyorsa, yarışa kalkmayarak geçişini kolaylaştırınız.

İŞARET VERMEYİ UNUTMAMAK

Karayolunda umulmadık şeyler (sürprizler) tehlike yaratır. Arabanızın kapısını trafik yanına açmadan önce yola bakınız. İster yavaşlarken ister dönerken ya da şerit değiştirirken olsun, öteki şoförlerin vaktinden önce ne yapmak istediğinizi anlamaları için fren ve dönüş ışıklarını yeterince erken yakınız. Kornayı tutumlu olarak kullanınız, ancak gerektiği zaman savsamayınız (Kulak patlatmadan uyaracak, dikkati çekecek biçimde).

Güneye yöneldiğinizi varsayınız, kuzey sınırı yolunda bir yıkıntıdan ya da bir kaza yerinden geçiyorsunuz. Birkaç saniye sonra, bir dönemeğin arkasında, görünmeyen tehlike yerine doğru hızla giden bir araba ile karşılaşıyorsunuz. Farla-

BİR TRAFİK KAZASI HALİNDE YAPILACAK İŞLER

Ölüm, yaralanma veya araç ya da eşyanın hasara uğramasıyla sonuçlanan bir trafik kazasına karışmış bulunan bir aracın şoför veya sürücüsü, **Karayolları Trafik Tüzüğüne** göre, kazanın olduğu yerde aracını derhal durdurarak aşağıda bildirilen tertipleri alır ve tertipler alınmaya kadar olay yerinden ayrılmaz.

- 1 — Gereken güvenlik düzenini alır. (Bu düzen sağlanmazsa, olay yerinde yeni kazalar olabilir.)
- 2 — Yaralanan varsa, elinden gelen her türlü sıhhi ve tıbbi yardımı yapar.
- 3 — İsteği üzerine, yaralıyı doktora, eczaneye ya da hastaneye götürür veya gönderir.
- 4 — Olayı en kısa zamanda en yakın zabıtaya bildirir.

Yaralıyı telâşla yerinden oynatmak ve hareket ettirmekten sakınmalıdır. Bazı kemiklerin kırılmış veya bazı organların yaralanmış olması halinde

acemice bir yardım, yarayı ağırlaştırır, hatta ölüme de sebep olabilir.

İçinde kimse bulunmayan bir araca, yahut başında bekçisi ya da sahibi bulunmayan bir eşyaya zarar veren aracın şoför veya sürücüsü ise, aracın ya da eşyanın sahibini veya bekçesini bulur ve kendisine hüviyetini vererek olayı anlatır. Bulamazsa, araca durumu açıklayan bir pusula bırakarak zabıtaya da haber verir.

Bizler et ve kamikten yapılmış, otomobiller ise demir ve çelikten. Onlarla savaşa girmeyelim .

rınızı sık sık yakıp söndürerek (uzun süre, kamyon şoförlerince ilerideki yol kısmındaki tehlikeli koşulları haber vermek için kullanılan işaret) yaklaşan arabayı uyarınız.

GÜVENLİ ARALIĞA DİKKAT

Önede aracın kuyruğuna sokulma sayısız kazalara yol açan, delice bir tutumdur. Hangi hızda olursa olsun bırakılacak güvenli izleme mesafesinin hesaplanmasında araba kullananlara yardımcı olmak üzere, trafik uzmanlarınca ortaya konulan basit iki saniye kuralını uygulayınız. Önünüzdeki arabadan en az iki saniye geride olup olmadığınızı saptamak için yol üzerinde bir nişan (standart bir yol işareti, bir kaplama çizgisi... v.b.) seçiniz. Ve önünüzdeki araba bu nişanın hizasına gelince "yüz bir ve yüz iki" diye sayınız. Nişanı saymayı bitirmeden geçerseniz izleme mesafeniz yetersiz demektir.

YÜKÜN BAĞLANMASI

Arabanın üstüne yüklenen bir yük, öteki şoförler için öldürücü bir olasılık durumuna gelebilir. Taşınan yük güvenli olarak aşağıya bağlanmalıdır. Eğreti koşumlu römorkların da kopabileceğini unutmayınız. Tampon bağlantılarına (Koşum), şehirlerarası yollardaki yüksek hızla çekimlerde güvenilmez. Taşıta, kaynak ya da civata ile devamlı olarak bağlanan koşum takımları daha güvenlidir.

SOĞUKKANLI OLMAK

Direksiyonda sabırlı ve hoşgörülü olmalı. Psikologlar, insanın kızgın ve sinirli olduğu zaman kazaya uğraması çok olasıdır, diyorlar. Aynı şekilde, bizim karşıdaki şoförü kızdıracak bir şey yapmamız, bir kaza olasılığını artırır. Nezaket, geçicidir (saridir). Bir şoförün özel yolundan çıkıp da aralıksız bir trafik kuyruğuna girmesine olanak veren ufak bir jest, en azından iki şoförün kafa yapısını daha güvenli kılar.

YANLIŞLARI HOŞ GÖRMELİ

En iyi şoförler de yanlış yaparlar; bunu beklemek lâzım. Öteki şoförün yanlış bir karara varması ya da tepkilerinin uyku ya da alkol ile donuklaşması halini göz önünde tutarak, manevra alanınızı geniş tutunuz. Yalnız gözlerinizle değil, kafanızla da ileriye bakınız. Kararsız şoför davranışına göz kulak olunuz, işaretlere dikkat ediniz.

Karayolunda ölüm, kuşkusuz tüyler ürperten bir durumdur. Ancak, ustalıkla, evelden görerek ve başkalarının da hakkını gözeterek araba kullanırsak, ne ölür ne de öldürürüz.

YARARLANILAN YAPITLAR :

- Reader's Digest
- DEUTSCHE VERKEHRSWACHT
- Trafik Güvenliği ve ŞOFÖR

Nizamettin ÖZBEK